

Дидактически проект по българска литература в 7 клас на тема:

Христо Ботев

**Стихотворение «Обесването на Васил
Левски»**

1868

Съставител: преподавател
по български език и
литература
Мария Крестинкова

Гимназия «Иван Вазов» с.
Стояновка

2012г

Основната задача на урока е:

1. Да осъзнаваме общочовешките нравствени проблеми в художествената творба; да познаваме типология на националния герой.
2. Да определяме качествена характеристика на героя; да правим допълнителни съобщения за автора; да вникваме в сюжета на произведението.
3. Да умеем осмислено да анализираме лирическия текст; да познаваме историческото време, което произхожда в произведението.

I. Проверка на домашното задание:

1. Значение на думата «патриот» от тълковния речник

Патриот – човек, който люби и се възхищава с Родината си, се гордее и възхищава от националните постижения и природните дадености.

2. Значение на думата «гражданин» от тълковния речник

Гражданин - лице, което пребивава в една държава. Той има свобода и специфични правила, но също така е надарен с определени отговорности

3. ЕСЕ по дадена тема:

«Човекът е човек, когато е гражданин и патриот»

- съгласни ли сте с това мнение? Ако сте съгласни, покажете зелената картичка, ако не - червената. Докажете своето мнение.

(картички – червени и зелени)

II. Видоклип «Хубава си, моя горо», песня на Любен Каравелов

Задача:

Погледайте видеоклипа и запишете в тетрадката си названията на планините в България.

- познахте ли песнята? Кой е автора? Как се нарича? Съгласни ли сте с него, че за да разбяреш колко е красива България, трябва да я видиш поне и веднаж?

- можем ли да назовем Любен Каравелов гражданин и патриот? За що?

- какви стихове – наставления написал той за нас?

III. Нова тема: Христо Ботев «Обесването на Васил Левски»

1. Портретна характеристика на поета:

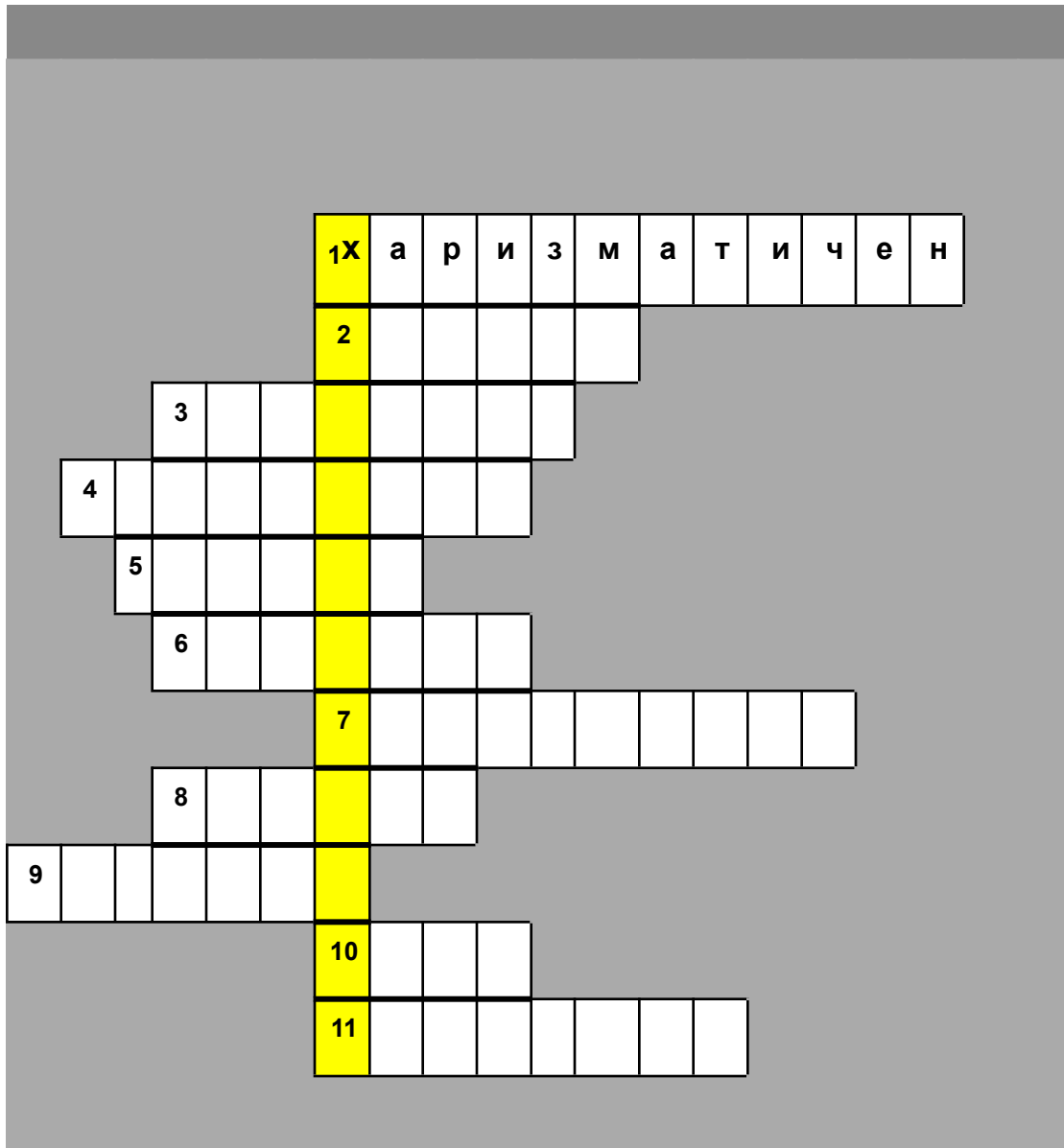
- Прочетете текста и намерете определения-еитите в текста, които дават портретна характеристика на поета.

Той беше висок, едър – почти исполин – с черни пламенни очи с нос дълъг, римски, малко кривичек към лявата буза, челото му широко, благородно, на двата края на което, под бялата кожа, постоянно трепереха сини жилчици, кусата му черна, щръкнала. Умната му физиономия, необикновено високият му стан, гърлястият му говор и смях, гордият му смел и разкрачест ход го отличаваха и го туряха по-горе от множеството, всред което вървеше замислен.

А тоя момък не мисляше като другите. Неговият ум занимаваха социални общочовешки въпроси, задачи страшни, неразрешими, които вълнуват в нашето време всичките мислеци умове и ги смуцават и плашат.

В неговата глава се въртяха мътни, неясни и смели някои мечти, някои бъдещи големи планове, невъзможни, може би, но които се появяват само в главите на хора, които чувстват, че тяхното назначение е по-високо, по-идеално, от колкото да работят и мислят за насъщнит хляб.

Кръстословица

2. Нос.

3. Вървеше.

4. Глас.

5. Кожа.

6. Той.

7. Челото.

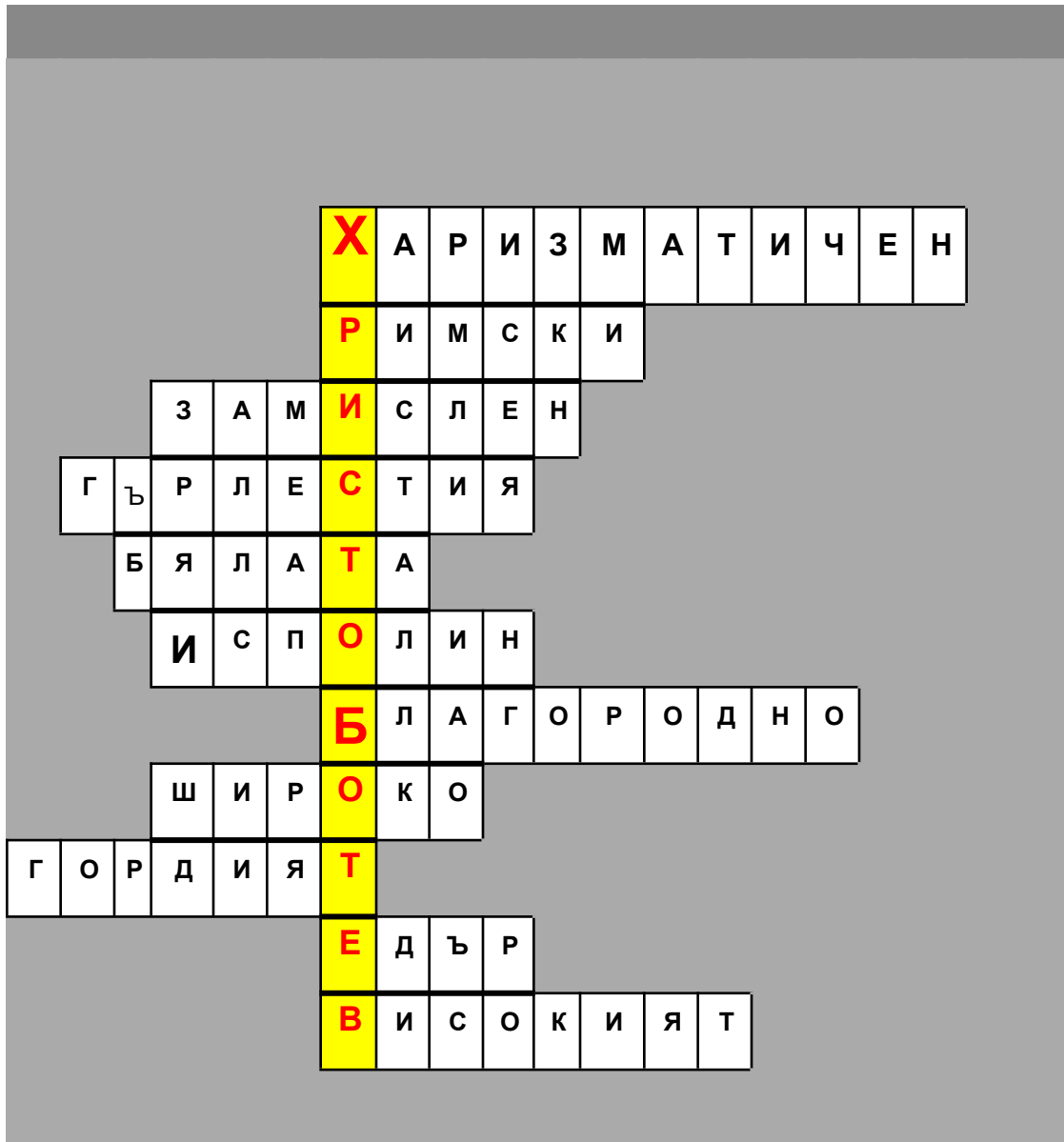
8. Челото.

9. Ход.

10. Ръст.

11. Стан.

Кръстословица

2. Нос.
3. Вървеше.
4. Глас.
5. Кожа.
6. Той.
7. Челото.
8. Челото.
9. Ход.
10. Той.
11. Стан.

2. Автобиография на Христо Ботев

-Разбрахте ли с кого ще се запознаем днес?

- Какво знаете за Христо Ботев?

3. Реферат на тема «Живот и творчество на Христо Ботев»

4. Работа по учебника стр. 160-162 – въпроси

5. Работа по илюстрацията от учебника стр. 162

6. Запознаване със стихотворението «Обесването на Васил Левски»

7. Анализ на стихотворението «Обесването на Васил Левски»

8. Литературна теория:

Понятия: епитет, сравнение, олицетворение, хипербола – намерети в текста

художественни тропи.

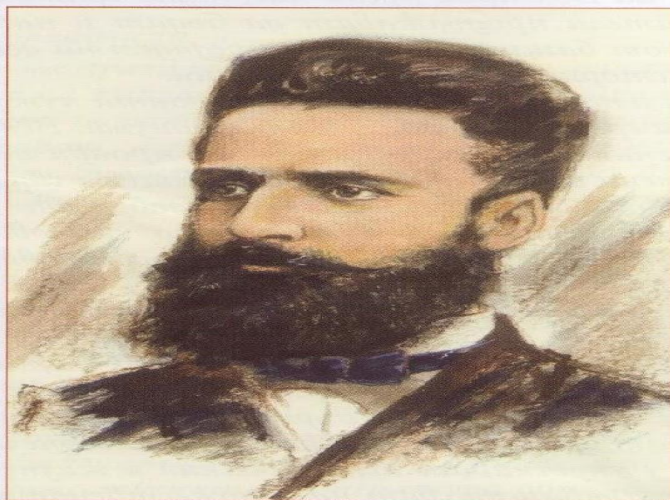
IV. Задачи на закрепяване стр. 164-165.

ХРИСТО БОТЕВ 1848–1876

ЖИЗНЕН И ТВОРЧЕСКИ ПЪТ

Христо Ботев е от тези исторически личности, които влияят върху духовното развитие на своя народ, възпитават поколенията, превръщат се в нравствен критерий на епохата.

Роден е на 6 януари 1848 г. в малкото подбалканско градче Калофер, където опознава и османския потисник, и чорбаджията, и народа. Отрано обиква народното творчество благодарение на своята майка – Иванка Ботева Петкова, която знаела наизуст и пеела над 300 народни песни. Бащата – Ботьо Петков, е един от изтъкнатите учители и книжовници на своето време. С негова помощ още като дете Христо учи руски език и обиква руската литература. Сам руски възпитаник, Ботьо Петков силно желае синът му да учи в Русия и едва петнадесетгодишен, го изпраща в Одеса. Три години живее в големия крайморски град и още в училището будният юноша се сблъсква с първите жестоки разочарования – потискащата и консервативна атмосфера на гимназията, социалните контрасти в обществото. В същото време и от родината пристигат нерадостни вести – баща му е болен, недоимък съпътства семейството. Поетът се чувства самотен, отчаян, мъжествено страдащ. Тези негови настроения са възплътени в първата му поетическа изповед – „Майце си“. В края на 1866 г. Ботев напуска Одеса, учителства известно време в бесарабското село Задунаевка, след което се завръща в Калофер, за да замести болния си баща в училището. В деня на празника на светите братя Кирил и Методий той произнася бунтовна реч

и това е причина да напусне родния си град, за да избегне разправата на турската власт. В същото време е тласкан и от стремежа си към по-високо образование и заминава през Румъния отново за Русия. Останал без средства, той е принуден да остане в Браила, където научава печатарския занаят и работи във в. „Дунавска зора“. В него публикува още една своя поетическа творба – „Към брата си“. И двете първи стихотворения показват дълбокото страдание, вътрешните противоречия на млад поет и бунтар, далеч надраснал средата си. В Браила Ботев се запознава с

живота и с борбата на българската хъшнова емиграция. Тези напрегнати години са изпълнени с труд, с творчески търсения, с борба за оцеляване, с многостранна революционна дейност, с интересни приятелства – с Левски и Любен Каравелов. Тоши се мъчителното му чувство за самотност, революционното движение навлиза в нов етап, а борците като Ботев са с ясното съзнание за своята историческа мисия. Ражда се стихотворението „Елегия“ – нов момент в поетическото развитие на Ботев и един от върховете в творчеството му.

През юни 1871 г. е редактор на в. „Дума на българските емигранти“ – вестник епоха в живота на емиграцията. Там той публикува поемата „Хайдути“, стихотворенията „На прощаване“, „До моето първо либе“, „Борба“, много публицистични статии. През 1872 г. се установява в Букурещ и започва да редактира и издава в. „Свобода“, в. „Независимост“

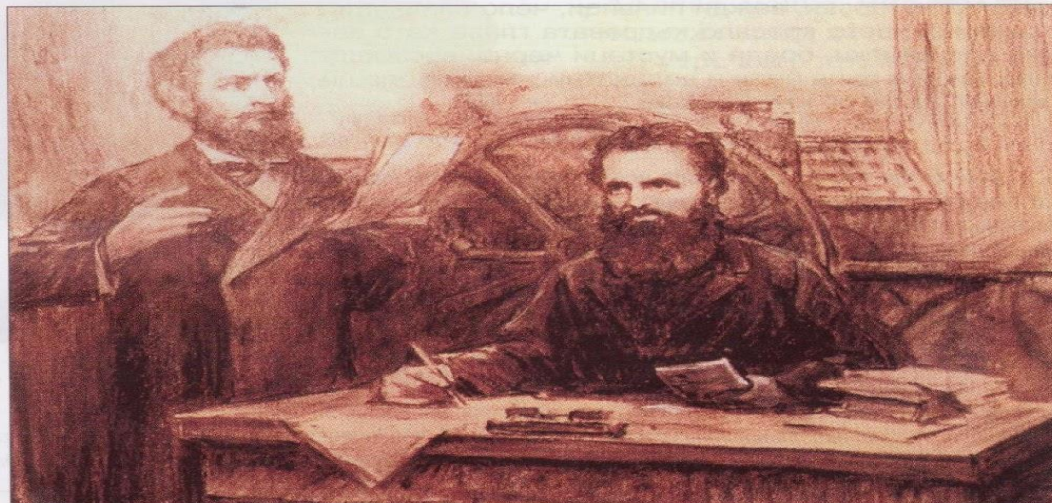

и хумористично-сатиричния в. „Будилник“. 1873 е година на творчески подем за Ботев. Тогава той публикува най-силната си сатирична творба „В механата“, знаменитата си балада „Хаджи Димитър“, стихотворението равносметка „Моята молитва“. Вече утвърден поет, публицист и идеолог на националноосвободителното движение, Ботев се включва активно в пряка организационна дейност и започва да издава в. „Знаме“ – идейно-политически орган на БРЦК. На страниците на този вестник той разгръща най-пълно своите политически, философски, естетически възгледи. В края на 1875 г. събира и издава своите поетически творби заедно с поезията на Стефан Стамбо-

лов – „Песни и стихотворения от Ботьова и Стамболова“.

Когато на 20 април 1876 г. избухва Априлското въстание, заедно с други революционни дейци той организира чета, която да мине Дунава и да подпомогне въстанието в България. На 16 май заедно с 200 души български емигранти Ботев се качва на австрийския кораб „Радецки“, който пътува по Дунава. Четниците завладяват кораба, принуждават капитана да ги свали на българския бряг при Козлодуй и се отправят към суровия Балкан. След ожесточени боеве с турските потери четата се укрепява във Врачанския Балкан, където на 2 юни 1876 г. Христо Ботев загива, пронизан от вражески куршум.

Ботев и Каравелов в редакцията на вестник „Свобода“. Худ. Димитър Гюдженев

Родната къща на Христо Ботев в Калояфер

КАК СЕ Е РОДИЛО ТОВА СТИХОТВОРЕНИЕ

През лятото на 1868 г. четата на Хаджи Димитър и Стефан Караджа минава Дунава и навлиза в българските земи. Хр. Ботев е истински щастлив и с ентузиазъм се записва за секретар на Жельо войвода, като очаква и тази чета да последва примера на другите двама легендарни войводи. По този повод написва и поетическото си завещание – стихотворението „На прощане в 1868 г.“. Румънското правителство междувременно арестува Жельо войвода и така са прекършени надеждите на Ботев за хайдушки подвизи отвъд Дунава.

Хаджи Димитър

Паметникът на Христо Ботев във Враца

Стефан Караджа

Получих удоволствие
от...

Днес научих...

Бих искал да
науча
повече за...

V.

ИЗВОДИ:

Беше
интересно
...

Не ми
беше
ясно...

VI. Работа в къщи: стр. 165

**1. Въпроси от рубриката:
творбата казва и още нещо**

**2. Писмен анализ на
стихотворението от
рубриката: работи
самостоятелно**